

Akordioni (bajaani) ainekava

ainekava kestus: 7(8) aastat 1-7(8) kl.

Eesmärgid ja ülesanded:

- löömevõimete kavakindel arendamine;
- kunstiteoste interpretatsioonivõimalustega tutvumine;
- aktiivse ja püsiva suhte loomine visuaalse kunstikultuuriga;
- tehniliste oskuste arendamine;
- professionaalse kunstihariduse omandamiseks ettevalmistamine.

Arvestades seda, et valdav enamik lapsi tegeleb muusikaga üldmuusikahariduse plaanis ning vaid vähesed neist astuvad pärast lastemuusikakooli lõpetamist kõrgema astme muusikakooli, on õppekava koostatud selleks, et võimaldada kõige erinevamate võimetega lastel osa saada muusikakultuurist, õppides individuaalsete õppekavade järgi. Piirdumata kitsahinnaliste ülesannetega peab pedagoog juurutama lastesse elavat huvi nii klassikalise muusika kui populaarse estraadi-, džäss- ja rahvamuusika vastu.

Õppetöö põhivormiks on antud valdkonnas õppetund. Oma valdkonna igapäevases töös peab pedagoog juurutama lastesse huvi õpingute ja muusika vastu, kasvatades nende maitset eesti, vene ja välisklassikute ning kaasaja heliloojate parimate muusikateoste abil.

Antud valdkonna pedagoogi ülesanne on õpetada last lugema tähelepanelikult ja täpselt autoriteksti, oskama kuulata end, saavutama kvaliteetset kõla, oskama analüüsida tehnilisi raskuseid, vältides mehhaanilist läbimängimist, mis pidurdab õpilase muusikalist arengut. Muusikapala õppimisel tuleb tähelepanu pöörata aplikaatuurile ning tutvustada õpilastele muusikalisi mõisteid, selgitades nende tähendust muusikapalade esitamisel.

Töö ilmeka esitamise, kuulmiskontrolli arendamise, kõla kvaliteedi ning rütmi ja dünaamikaga peab toimuma kõigi õppeaastate vältel ning olema pedagoogi tähelepanu keskmes. Esitustehnika arendamine peab toimuma töös kõigi õpitavate teostega. Sõrmesoravuse ja täpsuse arenemist soodustab töö heliredelite, arpedžode, etüüdide ja harjutustega.

Õpilastes tuleb kasvatada mõtestatud suhtumist töösse, et neil oleks selge pilt eesmärgist, mille nimel tehakse seda tööd. Lähtudes õpilaste individuaalsetest võimetest, peab õpetaja andma neile selgeid ülesandeid ning kontrollima pidevalt nende täitmist. Töö planeerimine ja õppematerjali hästi läbimõeldud valik on tähtsaimaid tegureid, mis soodustab õppeprotsessi õiget korraldamist, õpilaste muusikalise-esituslike annete edukat arendamist. Lisaks kohustuslikule materjalile tuleb tutvustada õpilastele võimalikult palju erinevaid palasid, ergutades igati kooliväliseid esinemisi. Repertuaari valikul peab õpetaja juhinduma järk-järgulisuse ja õpetamise järjekindluse põhimõttest.

Õppeplaan sisaldab:

- Akordion (bajaan) - 2 tundi nädalas
- Solfedžo - 2 tundi nädalas
- Muusikaajalugu - 1 tundi nädalas, alates 3. kl.
- Koosmusitseerimine - 1 tundi nädalas (1-2 kl.)
- 2 tundi nädalas (3-7 kl.)
- Rühmalisaaine - 1 tundi nädalas (7 kl. solfedžo)
- Ind. lisaaine - 1 tundi nädalas, alates 3 kl.

Lisaaste (8.-9. kl.) õppeplaan sisaldab järgmised ained:

- Akordion (bajaan) - 2 tundi nädalas
- Solfedžo - 2 tundi nädalas
- Ind. lisaaine - 1 tund nädalas

Koosmusitseerimine:

- Ansambel

Ind. lisaaine (õpilaste vabal valikul):

- musitseerimine (noodilugemine)
- kompositsioon
- üldpill¹ (klaver, kitarr, löökpillid...)

Õppeplaan koosneb 51 nädalatunnist põhikoolis ja 5 nädala tunnist 8. (9.) klassides.

Õpilaste arv solfedžo ja muusikaloo tundides on kuni 8 õpilast. Gruppide vormistamisel arvestatakse õpilaste vanust ja kooli võimalusi.

Noorema ja vanema astme õpingud lõpevad ülemineku ja lõpueksamitega.

Kooli administratsioon jätab endale õiguse anda lisatunde (0.5-st kuni 2 tunnini) andekamatele õpilastele, kes on orienteerunud muusika professionaalsele õppimisele (kooskõlastada kooli pidajaga).

õppeained	<i>akordion (bajaan)</i>							kokku	lisaastad	kokku
	I	II	III	IV	V	VI	VII			
põhipill	2	2	2	2	2	2	2	14	2	16
solfedžo	2	2	2	2	2	2	2	14	2	16
muusikaajalugu			1	1	1	1	1	5		5
koosmusitseer.	1	1	2	2	2	2	2	12		12
rühmalisaaine							1	1		1
ind.lisaaine			1	1	1	1	1	5	1	6
kokku	5	5	8	8	8	8	9	51	5	56

1. Numbrid tabelis tähistavad nädalatundide arvu.

2. Lisaained määratakse, lähtudes õpilaste isikupärast ning kooli võimalustest.

Õppekava maht: 1785 tundi.

Akordioni (bajaani) huviala õppeainete loend:

- Akordion (bajaan)
- solfedžo
- muusikaajalugu
- koosmusitseerimine:
- ansambel
- ind. lisaaine vabal valikul:
- kompositsioon
- üldpill
- musitseerimine (noodilugemine)

Õppeaasta jooksul peavad õpilased esinema laval kolmel korral: kaks akadeemilist kontserti ja tehniline arvestus. Õ.a. lõpus korraldatakse arvestus heliredelite osas.

4. klassis korraldatakse üleminekueksam. 7. klassis korraldatakse lõpueksam.

¹ üldpilli kava vastab põhipilli kavale, aga kaks klassi madalamalt

I. klass

I poolaasta.

2. – 7. klass – akadeemiline kontsert (november)
2. – 5. klass – 2 erineva karakteriga pala
6. klass – suurvorm ja pala (suurvormi võib asendada variatsiooniga või rahvalaulu töötlusel).
7. klass – 2 pala eksamiprogrammist.

II poolaasta

2. – 7. klass – tehniline arvestus klassiti (helireedel + etüüd)
 1. klass – 2 pala hindamiseta (Kontsert lapsevanematele)
 2. klass – 2 erineva karakteriga pala
 3. klass – polüfoonia ja pala
 4. klass – üleminekueksam (polüfoonia, suurvorm, pala, etüüd)
 5. klass – polüfoonia ja suurvorm
 6. klass – polüfoonia ja virtuosne- või karakterpala
 7. klass – lõpueksam (polüfoonia, suurvorm, etüüd ja pala).
 8. klass – erineva taseme kontserdiesinemised õppeaasta vältel.
3. klassis on soovitatav korraldada noodist lugemise, arvestus arvates see tehnilisse arvestusse.

Üleminekueksamite programm

I variant

1. A. Corelli. Prelüüd
2. Zametala hatu – Ukraina rahvalaul. Töödeldud F. Bušujev
3. A. Korobeinikov. Džässi-divertisment
4. A. Denissov. Etüüd

II variant

1. D. Samoilov. Prelüüd
2. Oi, v višnjovom sadotške – Ukraina rahvalaul
3. A. Korobeinikov. Kevadine sula
4. A. Mirek. Etüüd (etüüd võib arvata tehnilisse arvestusse)

Lõpueksamite programm

I variant

1. E. Haug. Prelüüd Skandinaavia südist
2. Vene rahvalaul Hodila mladjošenka po borotšku. Töödeldud A. Korobeinikov
3. V. Haperski. Etüüd
4. D. Samoilov. Romanss

II variant

1. A. Corelli. Prelüüd
2. To ne veter vetku klonit – Vene rahvalaul. Töödeldud A. Surkov
3. H. Rebane. Head sõbrad
4. J.-B. Duvernoy. Etüüd Es-dur

8. klass

III Muusikakooli astujaile

1. J. S. Bach. Prelüüd D-duur
2. M. Partshaladze. Etüüd
3. W. A. Mozart. Sonatiin nr 6
4. H. Rebane. Lend

Suurvorm

Õpilaste muusikalises arengus on eriline koht tööil suurvormiteostega.

Erinevalt miniatuuridest on suurvormidele omane sisu suurem mitmekesisus, muusikamaterjali pikem arengutee. Seoses sellega on suurvormide esitamisel on keerulisem saavutada terviku ühtsust ja välja selgitada eri kujude iseloomulikku omapära ning seda sagedamini tekib vajadus ümberlülituse järele ühelt kunstiliselt ülesandelt teisele, sest see nõuab ulatuslikumat mälu ja keskendumist.

Suurvormide hulka võib arvata sonatiine, mis on muusikakirjanduse tähtsaimaid vorme. Suurormis on loodud erinevat stiili teoseid ning nende esitamiseks küljeks on lakoonilisus. Mängides sonatiini tuleb tähelepanu pöörata helitekitamise täpsusele, strihhide õigsusele, kontrastsete kujude väljaselgitamisele ja terviku ühtsuse järgimisele.

Enim kättesaadavaks vormiks akordionil esitamiseks on variatsioonitsükliid. Viimaste omapära seisneb selles, et need sisaldavad nii suur- kui väikevormielemente ning seetõttu omandavad õpilased neid mängides eriti mitmekesiseid esitusoskuseid. Sarnaselt miniatuuriga nõuab iga eraldi võetud variatsioon täpset väljendust, oskust vähesega väljendada palju. Vormitunne väljendub eeskätt suuroside vastandamises, muusikalise mõtte arengu loogikas. Selgelt peab olema määratud kulminatsioon – teose mõttekeskus. Kunstilisi kuju veenvamaks edastamiseks on oluline üles leida õige tempo.

Lähtudes individuaalsest ja diferentseeritust lähenemist õpilasele võib õpetaja pakkuda talle rahvalaulude töötlust, alates 2. ja 3. klassist.

Näidisrepertuaar:

2. klass

1 kuni 2 töötlust õppeaasta vältel:

1. Krõžatšok – Valgevene rahvatants
2. Kak pod jablonkoi – Vene rahvalaul. Seadnud Az. Ivanov
3. Na zeljonom lugu – Vene rahvalaul. Seadnud V. Lušnikov
4. Kamarinskaja – Seadnud V. Lušnikov
5. Svet – Ivan, on lužotškom idjot – Vene rahvalaul. Töödelnud A. Onegin
6. Kumaa – Vene rahvalaul. Seadnud V. Artjugin
7. Na gore, gore – Ukraina rahvalaul. Seadnud V. Artjugin
8. Suvel – Vene rahvalaul. Seadnud I. Speranski

3. klass

1 kuni 2 töötlust õppeaasta vältel:

1. Holstotšek – Vene rahvalaul. Seadnud V. Artjugin
2. Poljanka – Vene rahvalaul. Seadnud N. Skumatova
3. Jõeke – Vene rahvalaul. Seadnud I. Speranski
4. Pojehal kazak na tšužbinu – Vene rahvalaul. Seadnud V. Buhvostov
5. Zemeljuška – tšernožjom – Vene rahvalaul. Seadnud A. Korobeinikov
6. Savka ja Griška – Valgevene rahvalaul. Seadnud A. Korobeinikov
7. Tuul uinutas tihasekest – Eesti rahvalaul. Seadnud A. Korobeinikov
8. Tšernobrovõi, tšernookii – Vene rahvalaul. Seadnud V. Buhvostov
9. K. Vilton. Sonatiin

4. klass

1 kuni 2 suurvormi õppeaasta vältel:

1. K. Gurlit. Sonatiin C-duur
2. J. Wanhal. Sonatiin C-duur
3. V. Dankomb. Sonatiin C-duur
4. Wisla – Poola rahvalaul. Seadnud P. Londonov
5. Oi, hodila divtšina – Ukraina rahvalaul. Seadnud Az. Ivanov
6. Meie jaani koor – Eesti rahvalaul. Seadnud A. Korobeinikov
7. Minu emake – Leedu rahvalaul. Seadnud A. Korobeinikov
8. Na gore-to kalina – Vene rahvalaul. Seadnud Az. Ivanov

5. klass

1 kuni 2 suurvormi õppeaasta vältel – soovi korral:

1. Hodila molodjošenka po borotšku – Vene rahvalaul. Seadnud A. Korobeinikov
2. T. Haslinger. Sonatiin C-duur
3. D. Steibelt. Sonatiin C-duur
4. J. Pleyel. Sonatiin D-duur
5. Lošadka – Vene rahvalaul. Seadnud V. Motov
6. Ai, utuška lugovaja – Vene rahvalaul. Seadnud P. Tšaikovski
7. Tantsulaul – Vene rahvalaul. Seadnud B. Jegorov
8. Ž. Šmit. Sonatiin A-duur

6. klass

1 kuni 2 suurvormi:

1. F. Kuhlau. Variatsioonid B-duur
2. D. Cimarosa. Sonaat
3. A. Sudarikov. Sonatiin G-duur
4. Subboteja – Vene rahvalaul. Seadnud A. Korobeinikov
5. Ja kalinušku lomala – Vene rahvalaul. Seadnud S. Tulikov
6. Gde tõi, gde tõi, moja dolja – Ukraina rahvalaul. Seadnud A. Talakin
7. Variatsioonid Vene rahvalaulu Step da step krugom teemal N. Glubokov
8. Korobeiniki – Vene rahvalaul. Seadnud S. Pavin

7. klass

1 suurvorm:

1. Volga – retšenka – Vene rahvalaul. Seadnud F. Bušujev
2. Oi, da ne vetšer – Vene rahvalaul. Seadnud A. Korobeinikov
3. To ne veter vetku klonit – Vene rahvalaul. Seadnud A. Surkov
4. Sodom, sodom, kumanka – Ukraina rahvalaul. Seadnud Az. Ivanov
5. F. Kulau. Variatsioonid (41)
6. W. A. Mozart. Sonatiin C-duur, IV
7. T. Haslinger. Sonatiin C-duur
8. D. Cimarosa. Sonaat nr 5

8. klass

1 suurvorm:

1. Oi, pri lužku – Vene rahvalaul. Seadnud V. Buhvostov
2. Kalinka – Vene rahvalaul. Seadnud G. Tõškevitš
3. I. Benda. Sonaat a-moll
4. A. Scarlatti. Sonaat nr 69
5. W. A. Mozart. Sonatiin nr 6
6. A. Šalajev. Gde-to igrajet garmoška, variatsioonid A. Novikovi laulude teemal

Soovitavate kogumike loetelu suurvormi ja rahvalaulude läbitöötamise kohta:

1. Akordionimängija repertuaar. Väljaanne 20. Moskva, 1970
2. Akordion muusikakoolis. Palade kogumik, Väljaanne 3. Moskva 1969
3. Akordion muusikakoolis, Väljaanne 4. Moskva, 1974
4. P. Londonov. Akordionimängu kool. Moskva, 2001
5. Bajanisti krestomaatia. Moskva, 1993
6. Rahvaviise bajaanile ja akordionile. Toim. Kompozitor Sankt-Peterburg, 1998
7. A. Korobeinikov. Album lastele ja noortele. Toim. Kompozitor Sankt-Peterburg
8. Akordionimängija album – 5. Klass. Moskva, 1985
9. A. Mirek. Akordionimängu kool
10. Akordionimängija krestomaatia, 1. – 3. klass. Moskva, 2002
11. F. Bušujev. Sonatiine ja variatsioone bajaanile. Väljaanne 1. Moskva, 1969

Polüfoonia

Töö polüfoonilise palaga arendab kõige lihtsamast alates õpilase oskust mõelda horisontaalselt ning see mõjub oluliselt muusikalise – nii meloodilise kui harmoonilise kuulmise arengule, arendab ja kindlustab muusikalist mälu, soodustab stiili ja kunstilise kuju õppimist ja mõtestamist tervikuna – sõltumata mitme muusikaliini liikumisest, millest igäüks elab horisontaalses arenemises oma sõltumatut intonatsioonilist, rütmilist ja artikulatsioonilist elu.

Eespool öeldust võib järeldada, et polüfooniale omistatakse akordionimängija repertuaaris olulist rolli.

Polüfooniline mõtlemine – see on oskus selgelt ja tervikuna ette kujutada mitme liini ja muusikateema samaaegset arengut ning laiemalt – mitme helikooslust moodustava muusikakihi paralleelset arengut.

Töös polüfoonilise akordionipalaga tuleb märkida rida tegureid, mis nõuavad erilist tähelepanu. Need on dünaamika, tämbriregistrite kasutamine, töö lõõtsaga. Tähtsaimat osa tööst polüfoonilise pala õppimisel moodustab töö eri häältega ja nende artikulatsioonilise ilmekusega ning rütmi ja intonatsiooni vastastikku seosega.

Polüfoonia kvaliteetne esitamine sõltub sügavuse ja muusikakuju edastamisest, arvestades stiili ja ajastut.

Näidisrepertuaar:

1. klass

Vastavalt õpilase soovile ja võimetele võib aasta vältel mängida 2 kuni 3 polüfooniat:

1. D. G. Türk. Algu on raske
2. D. G. Türk. Kaebus
3. D. Samoilov. Polüfooniline miniatuur nr 1
4. R. Bažilin. Kaja
5. P.R. de Visee. Sõjalaul
6. H. Rebane. Väike kurb pilv
7. H. Rebane. Sügislugu
8. D. Kabalevski. Lauluke

2. klass

2 kuni 3 polüfooniat vastavalt õpilase võimalustele:

1. D. Samoilov. Polüfooniline miniatuur nr 2
2. D. G. Türk. Lõbus poiss
3. D. G. Türk. Hällilaul

4. R. Bažilin. Vana tants (polüfoonia elementidega)
5. H. Graupner. Menuett I
6. D. G. Türk. Muretu noorus
7. H. Rebane. Sügisvärvid
8. H. Rebane. Naljakas lugu

3. klass

2 pala õppeaasta vältel:

1. H. Purcell. Aaria
2. I. Krebs. Rigodoon
3. J. Rameau. Menuett
4. H. Purcell. Menuett
5. J. Krieger. Burree
6. J. Krieger. Menuett
7. J. S. Bach. Aaria
8. H. Rebane. Lossis
9. W. A. Mozart. Menuett

4. klass

2 pala õppeaasta vältel:

1. A. Gedike. Saraband
2. J. S. Bach. Koraal
3. D. Kabalevski. Tokatiin
4. J. S. Bach. Menuett (Noodivihikust nr 2 A. Bach)
5. J. S. Bach. 3 menuetti (Süidist G-moll klaverile)
6. D. Samoilov. Polüfoonilised miniatuurid nr 4, 5
7. J. S. Bach. Aaria. Töödelnud A. Korobeinikov
8. S. Maikapar. Mõtisklus

5. klass

1 kuni 2 polüfoonilist pala või pala barokkstiilis:

1. V. Bahell. Rigodoon
2. M. Skorulski. Prelüüd
3. E. Haug. Prelüüd
4. M. Glinka. Kahehäälneline fuuga
5. I. Krebs. Rigodoon
6. J. Rameau. Menuett
7. G. Fr. Händel. Saraband
8. Oi, da tō kalinuška – Vene rahvalaul
9. F. Couperin. Kägu

6. klass

1 kuni 2 polüfooniat või pala barokkstiilis:

1. A. Scarlatti. Gigue
2. A. Corelli. Prelüüd
3. A. Corelli. Adagio
4. J. B. Lully. Gigue
5. B. Bartok. Kaanon
6. G. Fr. Händel. Allemand, Fugett
7. A. Ljadov. Prelüüd
8. M. Seiber. Prelüüd

7. klass

1 polüfoonia:

1. A. Corelli. Saraband
2. J. S. Bach. Gavott
3. J. S. Bach. Koraalprelööd
4. G. Fr. Händel. Gavott
5. J. S. Bach. Oreliprelööd C-duur
6. J. B. Lully. Gavott rondo vormis
7. G. Fr. Händel. Passacaglia
8. J. S. Bach. Fantaasia. Töödelnud J. Zavjalova

8. klass

1 polüfoonia õpilase soovil:

1. G. Fr. Händel. Prelööd. Töödelnud D. Samoilov
2. A. Ljadov. Kaanon. Töödelnud V. Savelov
3. P. Londonov. Prelööd
4. I. Krebs. Toccata. Töödelnud D. Samoilov
5. I. Clark. Gigue

Soovitavate kogumike loetelu polüfoonia kohta:

1. Noore akordionimängija album. Transkriptsioon Gabor Vash. Budapest 1965
2. Polüfoonilisi palasid 1. – 3. klass lastemuusikakoolis. Moskva, Kifara, 1997
3. Polüfoonilisi palasid J. S. Bach ja tema pojad. Kirjastus Kompozitor Sankt-Peterburg
4. P. Londonov. Akordionimängu kool. Moskva, Kifara 2001
5. A. Mirek. Akordionimängu kool
6. H. Rebane. Akordionimängija album lastele. Copyright © by Henn Rebane, 2005 Printed in Estonia
7. Polüfoonilisi palasid 3. – 5. klass lastemuusikakoolis. Moskva, Kifara, 1999
8. Akordionimängija krestomaatia 5. klass. Moskva, Muusika, 1985
9. Akordionimängija repertuaar, 7
10. Akordionimängija pedagoogiline repertuaar muusikakoolidele, 1
11. Akordionimängija album. Koostanud L. Gavrilov.
12. Kergeid palasid akordionile, 1

Tehniliste oskuste arendamine

Mängutehnika arengut soodustab regulaarne töö heliredelite, etüüdide ja harjutustega. Heliredelite õppimisel tuleb püstitada mitmed eesmärgid:

1. sõrmede väleduse arendamine;
2. aplikatuursete põhimõtete kujundamine;
3. töö sõrmede sõltumatusega all- ja ümberpanemise teel;
4. töö strihhidega;
5. meetrumrütmi, intonatsiooni arendamine.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata heliredelite mängimisele vasaku käega, mõlema käe koordinatsioonile ning lõõtsa valdamise tehnika väljatöötamisele.

Vanemates klassides on lisaks tempo kiirendamisele nõutav heliredelite kvaliteetsem mängimine. Erinevate võimetega õpilastele tuleb heliredelite, etüüdide mängimisel esitada erinevaid nõudeid, erinevat hulka õpitud palasid ning erinevat mängukvaliteeti.

Tehniline arvestus heliredelite osas peab toimuma kord aastas ning sisaldama heliredeli, arpedžo, akordide ja ühe etüüdi mängimist. Arvestuslikud nõuded peavad olema määratletud õpetaja poolt iga õpilase kohta eraldi, arvestades nende võimeid.

Mängutehnika arendamine soodustab ka erinevate harjutuste õppimist ja kasutamist. Nad on kasulikud sõrmeaktiivsuse igapäevase treeninguna ning tehnilise aparraadi sissesoojendamiseks enne akordioniõppetunni algust. Nooremate klasside õpilaste puhul võiksid nendeks olla harjutused kogumikust Akordion algusest peale, toim. J. Muravjova, ning 16 igapäevast harjutust, koost. L. Koltšev, R. Bažilini kogumikust Akordionimängu kool. Edaspidi võib järkjärgult ja sihikindlalt üle minna Ganoni harjutustele. Mida vanem on klass, seda kiirem tempo on kasutusel õppetundides. Harjutuste ja tempo kiirendamise omandamisel on vaja, et mängimise kvaliteet jääks kõrgele tasemele.

Mängutehnika arendamisel on enima tähtsusega etüüdikirjandus. Repertuaari tuleb arvata erineva tehnikaga etüüde, mis on ülesehitatud heliredelitaolisel, arpedžo- ja akordifaktuurile, see arendab sõrmede sõltumatust ja elastsust.

Üldnõuded heliredelite osas.

Õppides lastemuusikakoolis, peab õpilane omandama järgmised oskused:

1. Duur-heliredelid kuni 5 märgiga, dieeside ja bemollidega.
2. Moll-heliredelid (harmooniline ja meloodiline) kuni 5 märgiga, dieeside ja bemollidega.
3. Pikad ja lühikesed arpedžo nendes heliredelites.
4. 4-häälsed akordid nendes heliredelites.
5. Soovi korral mängida heliredeleid tertsi- ja sekstintervallis. Tutvumine kromaatilise heliredeliga, D₇ mängimine.

Nõuded heliredelite osas.

1. klass

Ettevalmistavad harjutused heliredeli omandamiseks parema ja vasaku käega. Ühe oktaavi C-duur.

2. klass

C, G-duur, pikk arpedžo kahe käega. Vasaku käega mängimiseks valitakse sõrmestik vastavalt õpilase käele. Heliredel mängitakse ühes oktaavis ja rahulikus tempos. Lõõtsavahetust sooritada tehniliselt laitmatult, soovitatav iga 4 noodi tagant.

3. klass

C, G, F, B-duur ja a, e-moll – kahes oktaavis mõlema käega korraga (legato, non legato). Lõõtsavahetus iga 8 noodi tagant, nii legato kui non legato.

Pikk arpedžo mõlema käega korraga.

3-häälsed akordid mõlema käega korraga aeglases tempos.

Lühike arpedžo – kummagi käega eraldi.

4. klass

C, G, D, A, F, B, Es-duur

a, e, h, d, g-moll

Pikk ja lühike arpedžo. 3-häälsed akordid mõlema käega korraga. Lõõtsavahetus heliredelites iga 8 noodi tagant.

5. klass

C, G, D, A, E, F, B, Es, As-duur

a, e, h, d, g, fis, c-moll

Lõõtsavahetus heliredelites iga 16 noodi tagant (legato, non legato, staccato)

Pikk ja lühike arpedžo. 4-häälsed akordid.

6. klass

C, G, D, A, E, H, F, B, Es, As-duur
a, e, h, d, g, fis, c, f-moll
Pikk ja lühike arpedžo. 4-häälsed akordid.

7. klass

Heliredelid kuni 5 märgiga, duur ja moll. Dieeside ja bemollidega.
Pikk ja lühike arpedžo. 4-häälsed akordid.

8. klass

Vastavalt soovile – heliredelite mängimine, terts ja sekst. Tutvumine kromaatilise heliredeliga.
D₇ mängimine

Etüüdid

Näidisrepertuaar:

1. klass

Aasta vältel 4 etüüdi:

1. A. Müller. Etüüd
2. L. Gavrilova. Etüüd
3. G. Berens. Etüüd
4. C. Czerny Etüüd
5. M. Tsõbulin. Etüüd
6. A. Rõžkov. Etüüd

2. klass

Aasta vältel 3 kuni 4 etüüdi:

1. J. Smorodnikov. Etüüd
2. C. Czerny. Etüüd
3. L. Schytte. Etüüd
4. I. Berkovitš. Etüüd
5. P. Londonov. Etüüd
6. A. Talakin. Etüüd

3. klass

Aasta vältel 3 kuni 4 etüüdi:

1. F. Wohlfahrt. Etüüd
2. C. Czerny. Etüüd
3. H. Berens. Etüüd
4. G. Šahhov. Etüüd
5. C. Czerny. Etüüd
6. A. Lemoine. Etüüd

4. klass

Aasta vältel 3 kuni 4 etüüdi:

1. J.-B. Duvernoy. Etüüd
2. J. Smorodnikov. Etüüd
3. C. Czerny. Etüüd

4. G.Šahhov. Etüüd
5. H. Berens. Etüüd
6. C. Czerny. Etüüd
7. F. Burgmüller. Etüüd

5. klass

Aasta vältel 3 kuni 4 etüüdi:

1. K. Brunner. Etüüd
2. V. Pjatigorski. Etüüd
3. J.-B. Duvernoy. Etüüd
4. V. Motov. Etüüd
5. C. Czerny. Etüüd
6. L. Schytte. Etüüd
7. C. Czerny. Etüüd

6. klass

Aasta vältel 3 kuni 4 etüüdi:

1. C. Czerny. Etüüd
2. G.Šahhov. Etüüd
3. A. Bertini. Etüüd
4. V. Novožilov. Etüüd
5. A. Lemoine. Etüüd
6. A. Löschorh. Etüüd
7. C. Czerny. Etüüd

7. klass

Aasta vältel 3 kuni 4 etüüdi:

1. T. Lack. Etüüd
2. F. Burgmüller. Etüüd
3. H. Berens. Etüüd
4. V. Motov. Etüüd
5. C. Czerny. Etüüd
6. K. Dering. Etüüd

8. klass

Aasta vältel 3 kuni 4 etüüdi.

1. C. Czerny. Etüüd
2. N. Tšaikin. Etüüd
3. A. Popov. Etüüd
4. A. Marjin. Etüüd
5. M. Dviljanski. Etüüd

Soovitavate kogumike loetelu.

1. Boitsova. Noor akordionimängija. Kirjastus Muzōka. Moskva, 2002
2. Etüüde akordionile 1. – 3. klass. Moskva Kifara, 1999
3. Etüüde akordionile 3. – 5. klass. Moskva Kifara, 1999
4. C. Czerny Valiketüüde akordionile Polskie Wydawnictwo Muzyczne
5. P. Bažilín. Akordionimängu kool. V. Katanski kirjastus. Moskva, 2001
6. P. Londonov Akordionimängu kool. Moskva, Muusika, 1985
7. V. Lušnikov Akordionimängu kool. Moskva, Sovetski Kompozitor, 1991
8. Bajaanimängija krestomaatia. Moskva, Muusika, 1993
9. M. Dviljanski. Etüüdid akordionile. Moskva, 1994

Virtuoossed palad

Muusikalise-esituslikus õppes on tehnika õigeaegne ja sihipärane areng üks õpilaste võimete kompleksse arengu tähtsamaid külgi.

Esitustehnika areng peab teostuma töö käigus kõigi õpitavate teostega. Sõrmeväleduse ja täpsuse arengut soodustab töö heliredelite, arpedžode, etüüdide ja harjutustega. Kogu õppeaja jooksul tuleb korraldada plaanipärast ja süsteemset tööd selle tähtsaima osaga õpilaste muusikaliste tehnilises arengus. Kuid ei tohi lubada, et tehnikaga seotud töö seisneks suurearvuliste harjutuste kuhjumises ning nende mehhaanilises äramängimises. Tehniliste probleemide lahendamisel ei tule pöörata tähelepanu mitte mängimise kvantitatiivsele, vaid kvalitatiivsele küljele, püüdes saavutada kehtestatud aplikaatori täpset järgimist, ühtlast kõla, püsivat rütmi, sõrmetäpsust ning tempo- ja dünaamilist esitamist. Õpilaste puhul tuleb arendada mõtestatud suhtumist töösse ühe või teise tehnilise võtte omandamisse, et neil oleks selge kujutus kunstilist eesmärgist, mille nimel teostatakse antud tööd.

Näidisrepertuaar:

1. klass

1. Oi, lopnul obrutš – Ukraina rahvalaul
2. M. Karšurbina. Miška s kukloi pljašut poletšku
3. Poidu I ja, võidu I ja – Vene rahvalaul
4. N. Filippenko. Lõbus moosekant
5. H. Rebane. Peidumäng
6. H. Rebane. Vihm
7. Ja na gorku šla – Vene rahvalaul

2. klass

1. Svetit mesjats – Vene rahvalaul
2. Az. Ivanov. Polka
3. Polka Deduška
4. E. Siegmeister. Vana puhkpilliorkester
5. E. Tamberg Karutants
6. A. Korobeinikov. Kevadkuppel
7. U.Fiocco. Vihm

3. klass

1. L. Gavrilov. Igorek – Polka
2. V. Buhvostov. Solnetšnõi zaitšik
3. K. Weber. Saksa tants
4. J. Derbenko. Süit Esimesed sammud
5. Utuška – Vene rahvalaul. Töödelnud P. Tšaikovski
6. V. Motov. Gavott

4. klass

1. J.Colombo. Vastased – valss
2. M. Dviljanski. Valss
3. E. Tamberg. Päkapike tants
4. V. Dmitrijev. Pariisi taeva all
5. Na gore-to kalina – Vene rahvalaul
6. H. Rebane. Vaarikapirukas
7. H. Rebane. Lumesula

5. klass

1. Saratovskije pereborõ. Töödelnud V. Kuznetsov
2. R. Schumann. Lõbus talupoeg tuleb töölt tagasi
3. A. Korobeinikov. Jalutuskäik mööda Arbati
4. H. Rebane. Hea sõber

6. klass

1. E. Vacher ja Ch. Peguri. Trioolid
2. V. Fomenko. Hoopleja
3. J. Pfeil. Merevaigumere ääres
4. Kak pod gorkoi, pod goroi – Vene rahvalaul. Töödelnud V. Trofimov
5. H. Rebane. Sangaste samba
6. V. Dmitrijev. Hobukesed
7. A. Pjazolla. Valgus ja varjud Tango

7. klass

1. Art Van Damm. Otši tšornõje. Töödelnud G.Lofgren
2. J. Peškov. Argentiina tango
3. Rohutirts. Töödelnud V. Trofimova
4. A. Gretšaninov. Kozjol Vaska
5. H. Rebane. Roona boogi
6. A. Veršüren. Müseti stiilis
7. H. Rebane. Hommikune jälg

8. klass

1. H. Rebane. Sinine tuba – valss
2. H. Rebane. Lend
3. A. Piazzolla. Libertango
4. A. Fossen. Lõbus kabaljero
5. Veksler. Vene tants
6. C. Medvedev. Autorevüü

Soovitavate kogumike loetelu:

1. Kontserdipalu akordionile müseti stiilis. V. Katanski Kirjastus, 2000
2. H. Rebane. Lastealbum. Copyright©by Henn Rebane, 2005
3. H. Rebane. Akkordionalbum. 2004
4. Estraadiminiatuurid akordionile. Väljaanne 1 и 2. Kirjastus Kompozitor Sankt-Peterburg, 2002
5. A. Mirek. Estraadiakordionimängu kursus. Veless, Moskva, 1995
6. P. Bažilín. Lastealbum. V. Katanski kirjastus, 2005

Kantileensed muusikapalad

Kantileen on üks väljendusrikka muusikateose levinumaid võtteid. Võtte nimetus on pärit ladina ja itaalia sõnast cantilena ehk laulmine. Laiemas mõttes tähendab see mõiste meloodia laulvust, muusika meloodilisust, laulva intonatsiooni esituses, laulmine pilli abil.

Lüürilistel paladel on valdav koht algõppes. Töö lüüriliste miniatuuridega mõjub soodsalt õpilaste musikaalsuse arengule, aitab neil luua mängides kunstilist kuju.

Akordion (bajaan) on helipikkuse poolest peaaegu piiramata võimalustega muusikariist. See eristab teda soodsalt paljudest teistest pillidest, mille puhul heli sumbub kiiresti. Akordioni (bajaani) kõla ei sumbu mitme takti vältel, vaid vastupidi, võib tugevneda ja kasvada, saavutades olulist dünaamilist kasvu. On võimalik ka kõige erinevam ja mitmekordselt muutuv

nüansseerimine sama heli juures. See annab muusikapala tõlgendusele juurde rikkaid ilmekaid ja emotsionaalseid võimalusi.

Töös kantileense viisiga on väga oluline kuulda sisemuses selle väljendusrikast omapära, valida sellele vastavaid puudutusi klaviatuuril ning selgeid ja õigeid lõõtsaliigutusi. Lõõtsavaldamistehnika väljatöötamine on kõige keerulisem ülesanne akordionimänguõppe protsessis. Väga tähtis on arendada õpilastes õppe esimestest sammudest kindlaid lõõtsavaldamise harjumusi ning lõõtsa õige liigutamise ja muutmise mõistmist. Täiuslik lõõtsavaldamistehnika on tähtsaim vahend muusikapalade sisu- ja väljendusrikka esitamise saavutamiseks.

Töö ilmeka mängimise, kuulmiskontrolli arendamise, kõla kvaliteedi, rütmi ja dünaamika kallal peab toimuma järjekindlalt kõigi õppeaastate vältel.

Näidisrepertuaar:

1. klass

1. Hällilaul – Valgevene rahvalaul
2. Päikene – Vene rahvalaul
3. Po doroge žuk, žuk – Ukraina rahvalaul
4. V. Lušnikov. Väike valss
5. Stoit orešina kudrjavaja – Vene rahvalaul
6. V. Lušnikov. Ringmäng
7. C. W. Gluck. Viis

2. klass

1. F. Bušujev. Väike romanss
2. V. Edenastik. Aeglane valss
3. V. Buhvostov. Pikaldane
4. P. Tšaikovski. Vana prantsuse lauluke
5. D. Lvov-Kompanejets. Laul
6. To ne veter vetku klonit – Vene rahvalaul
7. V nizenkoi svetjolke – Vene rahvalaul

3. klass

1. N. Tšaikin. Hällilaul
2. V. Buhvostov. Šelkovaja travuška
3. G. Ponomarenko. Pajukene
4. Itaalia laul – Santa Lucia
5. D. Samoilov. Viis
6. Ah, Nastasja – Vene rahvalaul

4. klass

1. V. Dmitrijev. Lüüriline valss
2. M. Dviljanski. Vanaaegses stiilis
3. Ja vstretil vas – Romanss. Seadnud Rožkov
4. A. Korobeinikov. Vene viis
5. V. Naumov. Lüüriline ringmäng
6. V. Motov. Öhtune laul
7. I. Gladkov. Koit mere kohal
8. V. Jefimov. Romanss

5. klass

7. Pasla devka lebedei – Ukraina rahvalaul. Seadnud A. Korobeinikov
8. J. Doga. Valss filmist Minu hell ja õrn metsloom

9. C.Chaplin. Aeglane valss
10. D. Lvov-Kompnejets. Lüüriline
11. Volga-retšenka – Vene rahvalaul. Töödelnud F. Bušujev
12. L. van Beethoven Eleegia

6. klass

- Hodila mladjošenka po borotšku – Vene rahvalaul Töödelnud A. Korobeinikov
H. Rebane. Ballaad
A. Abramov. Eleegia
G.Pahhulski. Unelmad
V. Kalinnikov. Kurb lauluke
D. Samoilov. Romanss
V. Moissejev. Pala

7. klass

1. R. Bažilin. Suveõhtu värvid
2. D. Samoilov. Laul
3. Šennderev. Viis
4. H. Rebane. Päikesekiir
5. A. Borodin. Talunikute koor ooperist Vürst Igor
6. Vnis po matuške, po Volge – Vene rahvalaul. Töödelnud P. Šaškin
7. D. Šostakovitš. Hällilaul. Nokturn

8. klass

- Oi, da ne vetšer – Vene rahvalaul. Töödelnud A. Korobeinikov
M. Mussorgski. Pisar
M. Glinka. Romanss
G.Kamaldinov. Jutt
C. Debussy. Väike karjane
N. Mjaskovski. Palad tsüklist Veidrused
A. Varlamov. Punane sarafan

Soovitavate kogumike loetelu.

1. P. Bažilin. Akordionimängu kool. V. Katanski kirjastus, Moskva, 2001
2. V. Lušnikov. Akordionimängu kool. Muusika, Moskva, 1985
3. Bajaanimängija krestomaatia. Muusika, Moskva, 1993
4. P. Londonov. Akordionimängu kool. Muusika, Moskva, 1985
5. A. Mirek. Estraadiakordionimängu kursus. Veless, Moskva, 1995
6. R. Bažilin. Lastealbum. V. Katanski kirjastus, 2005
7. H. Rebane. Akordionalbum. 2004
8. H. Rebane. Lastealbum. Copyright © by Henn Rebane, 2005
9. Akordionimängija pedagoogiline repertuaar muusikakoolidele, 1, 2, 3
10. Akordion muusikakoolis. Väljaanne 1, 2